

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 1. avgusta 2006
COM(2006) 3424 konč.

ODLOČBA KOMISIJE

**Smernice
o
zaključku pomoči
(2000–2006)
iz strukturnih skladov**

ODLOČBA KOMISIJE

**Smernice
o
zaključku pomoči
(2000–2006)
iz strukturnih skladov**

Kazalo

1.	Splošna načela glede zaključka.....	5
2.	Pred zaključkom (2006–2008).....	5
2.1.	Spremembe odločb Komisije.....	5
2.2.	Sprememba programskih dopolnil.....	5
2.3.	Zaveze za aktivnosti.....	6
2.4.	Obravnava državnih pomoči po letu 2006.....	6
2.5.	Upravičenost izdatkov.....	8
3.	Dokumenti, ki jih je treba predložiti ob zaključku.....	9
3.1.	Dokumenti o zaključku.....	9
3.2.	Zaključek posameznih skladov.....	10
3.3.	Rok za predložitev dokumentov o zaključku.....	10
3.4.	Posledice prepozne predložitve dokumentov o zaključku.....	11
3.5.	Spremembe zahtevkov za plačilo ali potrjenega poročila o končnih izdatkih po roku za predložitev.....	11
4.	Vsebina dokumentov o zaključku.....	11
4.1.	Potrjena poročila o končnih izdatkih, vloga za končno plačilo.....	12
4.2.	Končno poročilo.....	12
4.3.	Izjava o zaključku.....	13
5.	Razveljavitev dodelitve proračunskih sredstev: uporaba pravila n+2 ob zaključku..	13
5.1.	Samodejna razveljavitev dodelitve proračunskih sredstev (tako imenovano „pravilo n+2“).....	13
5.2.	Ponovna razpoložljivost odobrenih proračunskih sredstev v primeru višje sile ali očitne napake.....	13
6.	Nedokončani in neoperativni projekti v času zaključka.....	14
7.	Aktivnosti, začasno opuščene zaradi sodnih ali upravnih postopkov.....	14
8.	Izračun končnega prispevka.....	15
9.	Euro.....	16

[Priloga 1 Končno poročilo Minimalne zahteve.....](#) **Error! Bookmark not defined.**

[Priloga 2 Navodila z pripravo in vsebina izjave ob zaključku pomoči na podlagi člena 15 Uredbe 438/2001](#)

[Priloga 3.....](#) [Primer izračuna končnega prispevka](#) **Error! Boo**

<u>Dodatek 1 Ponovna razpoložljivost odobrenih proračunskih sredstev v primeru višje sile – CDRR/03/0040/00 .....</u>	<u>34</u>
<u>Dodatek 2 Plačilo subvencij na koncu programskega obdobja v okviru programov ugodnih obresti – Navodila služb Komisije – CDRR/02/0033/00 .....</u>	<u>37</u>
<u>Dodatek 3 Navodila za odbitek izterjav od naslednjega poročila o izdatkih in zahtevka za plačilo ter o dokončanju dodatka o izterjavah na podlagi člena 8 in Priloge II k Uredbi (ES) št. 438/2001 – CDRR/05/0012/01/EN .....</u>	<u>41</u>

1. SPLOŠNA NAČELA GLEDE ZAKLJUČKA

Te smernice veljajo za zaključek pomoči v okviru strukturnih skladov in ne posegajo v posebne predpise za posebne točke posameznih skladov¹.

Zaključek pomoči zajema finančno poravnavo odprtih obveznosti Skupnosti s plačilom obveznosti imenovanemu organu ali izdajo bremepisa in razveljavitvijo kakršnega koli končnega plačila, kakor tudi obdobje, do katerega vse pravice in obveznosti držav članic glede pomoči ali ukrepov ugasnejo. Končna poravnava ne posega v pravico Komisije do sprejetja finančnih popravkov.

2. PRED ZAKLJUČKOM (2006–2008)

2.1. Spremembe odločb Komisije

Odločbe Komisije je mogoče spremeniti pred končnim datumom za upravičenost izdatkov za pomoč, če se zahtevek za spremembo predloži Komisiji pred navedenim datumom.

Vendar pa načrti financiranja, ki so priloženi odločbam Komisije, na zahtevo držav članic ne bodo spremenjeni, če bodo taki zahtevki predloženi po veljavnem roku, določenem v naslednjem odstavku².

Če sprememba vključuje prenos med strukturnimi skladi ali med programi, morajo države članice, ki želijo spremeniti načrt financiranja, priložen odločbi Komisije, Komisiji predložiti zahtevek najpozneje do 30. septembra 2006. V drugih primerih je treba zahtevek predložiti Komisiji najpozneje do 31. decembra 2006.

2.2. Sprememba programskih dopolnil

Spremembe programskega dopolnila, ki zahtevajo spremembo načrta financiranja, priloženega k odločbi Komisije, bodo dovoljene le, če bodo Komisiji predložene do veljavnega roka iz gornje točke 2.1.

Prenosi med ukrepi znotraj istega sklada in dodajanje novih ukrepov bodo možni po letu 2006 in do končnega datuma za upravičenost, če se ne zahteva sprememba finančnega načrta odločbe Komisije. Stopnje sofinanciranja ukrepov se lahko spremenijo do končnega datuma za upravičenost, če ostane skupni znesek za vsak vir financiranja prednostne naloge nespremenjen. Do tega datuma lahko države članice tudi opravljajo prenose med različnimi viri nacionalnega javnega financiranja, če ostane nacionalno javno financiranje na ravni prednostne naloge nespremenjeno.

Druge spremembe programskega dopolnila, ki ne zahtevajo spremembe načrta financiranja, priloženega odločbi Komisije, lahko nadzorni odbor opravi in odobri do končnega datuma za upravičenost izdatkov za program. V skladu s členom 34(3) Uredbe (ES) št. 1260/99 je treba

---

¹ Pravne razlage v smernicah ne posegajo v odločitve sodišč Skupnosti o zadevnih določbah. Čeprav je namen služb Komisije obravnavati večino vprašanj v zvezi s standardnim zaključkom, je možno, da bodo morale posebne težave obravnavati od primera do primera.

² To je v skladu z nasprotovanjem Komisije retroaktivnemu spreminjanju načrtov financiranja za pretekla leta, kakor je določeno v CDRR/04/50/00.

spremembe programskih dopolnil Komisiji predložiti v roku enega meseca po odobritvi nadzornega odbora.

Končno programsko dopolnilo, vključno s priloženo finančno razpredelnico, je skladno z odločbo Komisije o odobritvi pomoči, vključno s finančno razpredelnico, priloženo k odločbi Komisije³.

2.3. Zaveze za aktivnosti

Ker za zaveze v državah članicah v zvezi z izdatki v programskem obdobju 2000–2006 ni določen poseben rok, lahko organi, pristojni za program, načeloma ta sredstva dodelijo do končnega datuma za upravičenost izdatkov. Vendar pa bo v praksi sredstva treba dodeliti v času, ki bo upravičencem omogočal izvedbo aktivnosti in plačil najpozneje do končnega datuma za upravičenost izdatkov.

V skladu s členom 9(2)(b)(ii) Uredbe (ES) št. 438/2001 morajo odločbe o odobritvi aktivnosti temeljiti na običajnih merilih za izbiro in odobritev ter postopkih, določenih za program, države članice pa morajo zagotoviti, da bodo vse nadomestne aktivnosti v skladu z vsemi veljavnimi evropskimi in nacionalnimi uredbenimi določbami, vključno s predpisi o sistemu upravljanja in nadzora, upravičenosti, informacijah in obveščanju javnosti, kakor tudi javnem naročanju, konkurenci in okoljskih predpisih, vendar ne smejo biti omejene na te predpise.

2.4. Obravnava državnih pomoči po letu 2006

2.4.1. Spremembe predpisov za državno pomoč

Smernice o regionalni državni pomoči iz leta 1998, obstoječe karte regionalnih pomoči za EU-25 za 2000–2006 in tri uredbe o skupinskih izjemah o pomoči za usposabljanje, pomoči za zaposlovanje in pomoči malim in srednjim podjetjem (vključno s pomočjo R&R za mala in srednja podjetja), kakor tudi uredba *de minimis*, bodo prenehali veljati 31. decembra 2006. To velja tudi za okvir R&R (1996), ki je bil pred kratkim podaljšan do konca leta 2006.

Komisija je 21. decembra 2005 sprejela nove smernice nacionalne regionalne pomoči 2007–2013, ki ustrezajo primernim ukrepom v skladu s členom 88(1) Pogodbe ES, kakor tudi osnutek uredbe o skupinskih izjemah za nacionalno regionalno pomoč za naložbe, ki je predvidena za pregledne programe pomoči, ki bodo predvidoma začeli veljati po 31. decembru 2006.

Nove smernice so bile objavljene v Uradnem listu 4. marca 2006⁴. Komisija je 6. marca 2006 vsem državam članicam poslala uradni predlog primernih ukrepov. Poleg tega je bil pred objavo v Uradnem listu na spletni strani GD za konkurenco v vseh jezikih objavljen osnutek Uredbe o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za nacionalno regionalno pomoč za naložbe (tako imenovana uredba o skupinskih izjemah).

V okviru smernic regionalne pomoči 2007–2013 so države članice pozvane, da čim prej po objavi smernic prigrasijo enotno karto regionalnih pomoči za 2007–2013, ki bo zajemala

---

³ Možnost, predvidena v točki II.1.1 Sporočila Komisije z dne 25. aprila 2003 o poenostavitvi, pojasnilu, usklajevanju in prožnem upravljanju strukturnih politik 2000–2006, C(2003) 1255, glede prilagoditve razčlenitve javnega/zasebnega financiranja v dopolnilu programa po prednostnih nalogah v finančnem načrtu odločbe Komisije državam članicam po 31. decembru 2006 ne bo več na voljo.

⁴ UL C 54/13

njihovo celotno ozemlje. Komisija si bo prizadevala za čimprejšnjo odobritev teh kart regionalnih pomoči. Na podlagi zgoraj omenjenih ustreznih ukrepov je treba brez poseganja v uredbo o pomoči malim in srednjim podjetjem ter uredbo o skupinskih izjemah za zaposlovanje vse obstoječe regionalne programe pomoči (pomoč za naložbe in pomoč za tekoče poslovanje) postopno opustiti do 31. decembra 2006 (večina se jih s tem datumom v vsakem primeru izteče).

Poleg tega države članice na podlagi ustreznih ukrepov spremenijo zadevne programe, če okoljski programi pomoči omogočajo regionalno pomoč za naložbe, dodeljeno za okoljske naložbe na podlagi opombe 29 smernic Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja, da se zagotovi dodelitev pomoči šele po 31. decembru 2006, če je to v skladu z novo karto regionalnih pomoči, veljavno na datum, ko je pomoč dodeljena.

Države članice po potrebi spremenijo druge obstoječe programe pomoči, da se zagotovi, da se kakršni koli regionalni dodatki, kot so tisti, ki so omogočeni za državno pomoč, pomoč za raziskave in razvoj ali okoljsko pomoč, lahko dodelijo le po 31. decembru 2006 v območjih, ki so upravičena za podporo iz člena 87(3)(a) ali (c) v skladu s kartami regionalnih pomoči, ki jih je sprejela Komisija in veljajo na datum, ko je bila pomoč dodeljena. Vse države članice razen ene so potrdile sprejetje ustreznih ukrepov.

Posledično se lahko regionalna pomoč za naložbe ali pomoč za tekoče poslovanje po letu 2006 dodeli zgolj v primeru, če je zajeta v novi uredbi o skupinskih izjemah za pregledno regionalno pomoč za naložbe (trenutno v pripravi), v obstoječi uredbi o skupinskih izjemah za mala in srednja podjetja ali v odločbi Komisije o odobritvi v skladu z uradnim obvestilom na podlagi člena Pogodbe ES 88(3) Pogodbe ES. Uradna obvestila o regionalni pomoči za naložbe ali pomoči za tekoče poslovanje za obdobje po 2006 Komisija ne bo štela kot popolna in zato o taki pomoči ne bo odločala do odobritve zadevne karte regionalnih pomoči za 2007–2013.

Komisija preučuje možnost, da bi pred 2007 podaljšala obstoječe uredbe o skupinskih izjemah za pomoč za usposabljanje, pomoč za zaposlovanje in pomoč malim in srednjim podjetjem za eno leto, do konca leta 2007, in njihovo nadomestitev z uredbo o „splošnih skupinskih izjemah“, ki bi jih skupaj z uredbo o skupinskih izjemah za regionalno pomoč združila v enotnem besedilu. Sprejetje te uredbe o „splošnih skupinskih izjemah“ je predvideno v teku leta 2007. Pred letom 2007 bo predvidoma sprejeta tudi uredba o skupinskih izjemah *de minimis*.

Vsekakor bodo ostali programi pomoči, ki so izvzeti na podlagi sedanjih uredb o skupinskih izjemah, vključno z uredbo *de minimis*, izvzeti v prilagoditvenem obdobju šestih mesecev po izteku uredb. Če pa te uredbe o skupinskih izjemah predvidevajo posebne določbe za območja prejemnike pomoči, te določbe veljajo samo, če ostane ali postane zadevno območje upravičeno do regionalne pomoči v skladu s karto regionalnih pomoči, ki bo veljala v trenutku uradne dodelitve pomoči.

2.4.2. *Možnost podaljšanja regionalne pomoči in drugih programov pomoči v letih 2007 in 2008*

Kakor je navedeno v točki 2.4.1, podaljšanje regionalnih programov pomoči po letu 2006 ni mogoče, če in dokler ne bodo opredeljene nove karte regionalnih pomoči. Če država članica želi uporabljati programe regionalne pomoči po letu 2006, mora o podaljšanju, s potrebnimi spremembami za skladnost s smernicami regionalne pomoči 2007–2013, uradno obvestiti

Komisijo v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004, če je mogoče in primerno na podlagi poenostavljenega postopka priglasitve, predvidenega v členu 4, takoj ko bo Komisija odobrila nove karte, razen če to uradno obvestilo ni več potrebno, ker poteka podaljšanje programa v skladu z uredbo o skupinskih izjemah.

Ponovna priglasitev in prilagoditev programa ne pomeni, da bo treba posamezne pogodbe o pomoči, ki bodo 31. decembra 2006 obstajale z upravičenci pomoči, spremeniti v skladu z revizijo pravnega elementa državne pomoči. Za oceno državne pomoči se uporabljajo predpisi, ki veljajo v trenutku dodelitve pomoči, tj. v trenutku pravno zavezujočega akta, na podlagi katerega upravičenec pridobi pravico do prejema pomoči. Če upravičenec pridobi pravico pred koncem leta 2006, potem še naprej veljajo predpisi, ki so bili veljavni pred 2007.

2.4.3. Pogoji in načini za podaljšanje programov regionalne državne pomoči na podlagi predpisov strukturnih skladov

Če želi država članica spremeniti obstoječi program pomoči zaradi skladnosti z novimi predpisi državne pomoči (npr. za podaljšanje njegove veljavnosti, za prilagoditev intenzivnosti pomoči novim regionalnim zgornjim mejam pomoči, kakor je opredeljeno na veljavni karti regionalnih pomoči, za spremembo končnega upravičenca ali za spremembo od velikih družb k malim in srednjim), je treba spremeniti programsko dopolnilo, predvsem pa je treba posodobiti razpredelnico državnih pomoči, tako da bo prikazovala nadaljnjo zakonito uporabo programa v okviru predpisov o državni pomoči.

Če so izvedene spremembe skladne z opisom prvotnega programa pomoči v prvotni pomoči, ki jo je odobrila Komisija, in je naslov prvotnega programa ohranjen (za olajšanje prepoznavanja), sprememba prvotne odločbe Komisije o pomoči strukturnih skladov ne bo potrebna. Komisijo je treba o tej spremembi obvestiti v roku enega meseca in ji poslati spremenjeno „razpredelnico državnih pomoči“ ter izvod dopisa Komisije z odobritvijo spremenjene državne pomoči za priglašeno pomoč ali povzetka informacije, poslane skladno s predpisi o preglednosti v okviru uredbe o skupinskih izjemah, če je pomoč izvzeta iz obveznosti priglašanja na podlagi uredbe o skupinskih izjemah.

V drugih primerih, vključno s takimi, ko želi država članica uvesti nov program pomoči ali spremeniti cilj obstoječega programa, bosta potrebna sprememba programa in uradna odločba Komisije.

2.5. Upravičenost izdatkov

2.5.1. Končni datum za upravičenost izdatkov

V skladu s členom 30(2) Uredbe (ES) št. 1260/1999 je končni datum za upravičenost izdatkov določen v odločbi o odobritvi prispevka iz skladov.

V praksi je končni datum za upravičenost, naveden v odločbah, 31. december 2008 ali 30. april 2009 za izdatke, ki jih imajo organi zaradi odobritve pomoči na podlagi člena 9(1) Uredbe (ES) št. 1260/1999 (tj. programi pomoči v skladu s členom 87 Pogodbe in pomoč, ki jo odobrijo organi, ki jih imenujejo države članice, pri čemer so končni upravičenci organi, ki odobrijo pomoč). Če so pomoč odobrili organi, imenovani s strani držav članic, morajo države članice obvestiti Komisijo v programskem dopolnilu.

2.5.2. Podaljšanje roka za upravičenost izdatkov

V skladu s členom 30(2) Uredbe 1260/99 lahko Komisija na ustrezno utemeljeno zahtevo države članice v skladu s členoma 14 in 15 iste uredbe podaljša končni datum upravičenosti izdatkov.

Komisija lahko v izjemnih primerih kot odziv na posebno in pravilno utemeljeno zahtevo države članice podaljša rok za upravičenost izdatkov v primerih višje sile, ki imajo resne posledice za izvajanje ukrepov, ki prejemajo podporo iz strukturnih skladov ali kažejo na očitno napako, ki jo je mogoče pripisati izključno Komisiji. Navodila glede pomena višje sile in glede potrebe po vzročni povezavi med višjo silo in izvajanjem pomoči so določena v točkah 2.1 in 2.2 Dodatka 1.

Zahtevek mora biti vložen pred rokom za upravičenost izdatkov, spremljati pa ga mora informacija, ki podaljšanje upravičuje. Komisija bo preučila vsak zahtevek posebej in lahko spremeni programsko odločitev o spremembi končnega datuma za upravičenost izdatkov, če obstaja neposredna vzročna povezava med utemeljitvijo in predlaganim podaljšanjem. Prepozno sprejetje odločb ni zadovoljiva utemeljitev podaljšanja.

Če se rok za upravičenost izdatkov podaljša, bo ustrezno podaljšan tudi rok za predložitev dokumentov o zaključku.

Pri podaljšanju roka za upravičenost podatkov se upošteva dejstvo, da je treba dokumente o zaključku predložiti v petnajstih mesecih ter dovolj časa pred kakršnim koli rokom za razveljavitev dodelitve proračunskih sredstev s strani Komisije za programsko obdobje 2000–2006, ki je določeno v prihodnji zakonodaji.

2.5.3. Plačilo subvencij v okviru programov ugodnih obresti/programov subvencij za obresti

V dokumentu CDRR/02/0033/00 obstajajo navodila za obravnavo takih programov ob zaključku, ki so k tem smernicam priložena kot Dodatek 2.

2.5.4. Skladi tveganega kapitala, posojilni ter jamstveni skladi

Pravila o upravičenosti izdatkov za take sklade so določena v pravilih 8 in 9 Priloge k Uredbi (ES) št. 1685/2000, kakor je bila spremenjena.

V skladu s točko 2.6 pravila 8 se dobički sklada tveganega kapitala in posojilnega sklada, ki jih je mogoče pripisati prispevkom strukturnih skladov, ponovno uporabijo za razvojne dejavnosti malih in srednjih podjetij na istem upravičenem območju. Podobno se v skladu s točko 2.5 pravila 9 glede jamstvenih skladov kateri koli del prispevka strukturnih skladov, ki ostane po izplačilu jamstev, ponovno uporabi za razvojne dejavnosti malih in srednjih podjetij na istem upravičenem območju. Organ za upravljanje mora poskrbeti za to, da se zagotovi, da se ta pravila po zaključku spoštujejo.

Vsi zneski, ki jih je Komisija plačala za sklade tveganega kapitala, posojilne in jamstvene sklade in presegajo upravičene izdatke za take sklade, kakor so izračunani v skladu s točko 2.8 pravila 8 in točko 2.7 pravila 9, se povrnejo Komisiji.

3. DOKUMENTI, KI JIH JE TREBA PREDLOŽITI OB ZAKLJUČKU

3.1. Dokumenti o zaključku

Za zaključek morajo države članice v skladu s členom 32(4) Uredbe (ES) št. 1260/1999 Komisiji predložiti tri dokumente za vsak program, in sicer potrjeno poročilo o končnih izdatkih, vključno z vlogo za končno plačilo, končno poročilo o izvedbi in izjavo o zaključku pomoči („dokumenti o zaključku“). Za namene finančnega instrumenta za usmerjanje ribištva dokumenti o zaključku, ki jih je treba predložiti, vključujejo poročilo o napredku iz člena 1 Uredbe (ES) št. 366/2001.

3.2. Zaključek posameznih skladov

- 3.2.1. Komisija lahko plača preostali znesek za sklad, če je prejela vlogo za končno plačilo, izjavo o zaključku in končno poročilo za sklad. Končno poročilo mora vsebovati vse informacije za sklad, ki jih zahtevajo Uredba (ES) št. 1260/99 in druge veljavne uredbe ter Priloga 1 k smernicam o vsebini končnega poročila.
- 3.2.2. Vendar mora država članica kljub temu skupaj z zadnjim končnim poročilom po skladih predložiti končno poročilo za program. *To končno poročilo za program vsebuje končna poročila po skladih ter informacije v skladu z Uredbo 1260/99, drugimi veljavnimi uredbami in Prilogo 1 k smernicam za program kot celoto.*
- 3.2.3. Za izračun časovnih obdobj za hrambo dokumentov na podlagi člena 38(6) Uredbe (ES) št. 1260/99 in za popravek končnega plačila, izplačanega v skladu s členom 32(5) iste uredbe, bo Komisija kot začetek takih časovnih obdobj upoštevala katerega koli od naslednjih veljavnih datumov: (i) datum izvedbe zadnjega plačila Komisije, (ii) datum povračila države članice v sklad, (iii) datum nadomestila ali (iv) datum pisma Komisije glede zaključka, če končno plačilo ni izvršeno, ker so že izvršena plačila zadostovala za pokritje izdatkov.

3.3. Rok za predložitev dokumentov o zaključku

- 3.3.1. Vse dokumente o zaključku je treba predložiti v roku petnajstih mesecev po končnem datumu za upravičenost izdatkov, določenem v odločbi Komisije o odobritvi prispevka iz skladov.
- 3.3.2. Komisija bo kot pravočasno prejete štela dokumente o zaključku, poslane do veljavnega roka, kar potrjuje poštni žig. Če se potrjeno poročilo o končnih izdatkih predloži v elektronski obliki, bo upoštevan datum elektronske predložitve.
- 3.3.3. Če program zajema aktivnosti, za katere veljajo različni končni datumi za upravičenost izdatkov, se bo zadnji od teh datumov štel za končni datum upravičenosti za izračun časovnega obdobja za predložitev dokumentov o zaključku za navedeni sklad.
- 3.3.4. Končno poročilo za sklad je treba predložiti do veljavnega roka, čeprav so nekatere aktivnosti s sodnimi in upravnimi postopki začasno opuščene.
- 3.3.5. Če končno poročilo vsebuje posebni oddelek o izvajanju programa v navedenem letu in katerem koli obdobju po njem, ki je pred končnim datumom za upravičenost izdatkov za program, ni potrebno predložiti letnega poročila o izvedbi za končno celo koledarsko leto, v katerem se program izvaja.
- 3.3.6. Da bi se izognilo dvomu, je treba za leta pred zadnjim polnim koledarskim letom programa predložiti letna poročila.

3.4. Posledice prepozne predložitve dokumentov o zaključku

- 3.4.1. Komisija bo državam članicam dva meseca pred rokom za predložitev dokumentov o zaključku poslala dopis in jih obvestila, da bo v primeru nepravočasne dostave teh dokumentov opravila zaključek na podlagi dokumentov, ki so na voljo in izvedla samodejno razveljavitev dodelitve in finančni popravek v skladu s točkami 3.4.2 do 3.4.7 iz nadaljevanja.
- 3.4.2. Kadar vsi dokumenti o zaključku za določen sklad niso bili predloženi do veljavnega roka, velja, da se delni zneski, ki so odobreni za pomoč, ki jo sofinancirajo zadevni skladi, samodejno razveljavijo najpozneje 6 mesecev po navedenem roku, iz česar izhaja, da se neupravičeno plačani zneski povrnejo.
- 3.4.3. Če končno poročilo za sklad, vključno z informacijo iz člena 37(2) Uredbe (ES) št. 1260/99 in drugih veljavnih uredb, ni predloženo do veljavnega roka, bo zaključek izveden na podlagi potrjenega poročila o končnih izdatkih za sklad in se upošteva informacija iz zadnjega letnega poročila.
- 3.4.4. Če izjava o zaključku za sklad ni predložena do veljavnega roka, se zaključek opravi na podlagi potrjenega poročila o končnih izdatkih za sklad in končnega poročila za sklad.
- 3.4.5. Če potrjeno poročilo o izdatkih za sklad ni bilo poslano do veljavnega roka, bo zaključek opravljen na podlagi zadnje sprejemljive vloge za plačilo za sklad.
- 3.4.6. Če končno poročilo za sklad, vključno z informacijami iz člena 37(2) Uredbe (ES) št. 1260/99 in iz drugih veljavnih uredb, ali izjava o zaključku za sklad ni predložena, bo Komisija izvedla končni popravek⁵, tudi če je bila izvršena samodejna razveljavitev dodelitve proračunskih sredstev. Tak finančni popravek se ne izvede zaradi neupoštevanja rokov za predložitev takih dokumentov, temveč zaradi nepredložitve teh dokumentov, kar resno ovira oceno Komisije o pomoči in veljavnosti prijavljenih izdatkov.

3.5. Spremembe zahtevkov za plačilo ali potrjenega poročila o končnih izdatkih po roku za predložitev

Po roku za predložitev države članice ne bodo smele spreminjati zahtevka za končno plačilo ali potrjenega poročila o izdatkih. Komisija lahko zahteva, da država članica popravi zahtevek za končno plačilo ali potrjeno poročilo o končnih izdatkih, če to vključuje predložitev dopolnilnih informacij ali tehnične popravke, če se take dopolnilne informacije in popravki navezujejo na izdatke, predložene Komisiji pred rokom za predložitev. V tem primeru bo Komisija državi članici dala na voljo dva meseca za izvedbo popravka. Če se popravek ne izvrši v tem dvomesečnem obdobju, bo Komisija nadaljevala z zaključkom na podlagi informacij, dosegljivih na koncu dvomesečnega obdobja.

4. VSEBINA DOKUMENTOV O ZAKLJUČKU

---

⁵ Na podlagi Odločbe Komisije C(2001) 476 o določitvi smernic o uporabi člena 39.3 Uredbe (ES) št. 1260/99.

4.1. Potrjena poročila o končnih izdatkih, vloga za končno plačilo.

4.1.1. Splošno načelo

Potrjeno poročilo o končnih izdatkih, vključno z vlogo za končno plačilo, je treba pripraviti v obliki, določeni v Prilogi II Uredbe Komisije (ES) št. 438/2001. Prijavljeni izdatki se morajo nanašati na izdatke, plačljive ali dejansko izplačane s strani plačilnega organa, in morajo ustrezati plačilom končnih upravičencev, podprtim s prejetimi računi ali računovodskimi listinami enake dokazne vrednosti, kakor se zahteva v členu 32(1) Uredbe (ES) št. 1260/1999. Pogoji, ki jih mora plačilni organ pri potrjevanju poročila o končnih izdatkih preveriti, so določeni v obrazcu, predpisanem v Prilogi II k Uredbi (ES) št. 438/2001, v členu 9 iste uredbe in v navodilih za izjavo o zaključku, določenih v Prilogi 2 k tem smernicam.

Poročilo o končnih izdatkih mora spremljati dodatek o izterjavah iz Priloge II k Uredbi (ES) št. 438/2001. Dokument CDRR/05/0012/01 določa navodila za dodatek o izterjavah in je kot Dodatek 3 priložen tem navodilom.

Države članice morajo Komisijo obvestiti o izterjavah, izvršenih med predložitvijo izjave o končnih izdatkih in zahtevka za plačilo ter končnim plačilom Komisije, tako da jih bo lahko Komisija odštela. Taki primeri bodo v dokumentih o zaključku označeni kot primeri v sodnih postopkih ali primeri z nerazrešenimi nepravilnostmi. Potencialne ob zaključku še odprte izterjave se v računovodskih izkazih Komisije evidentirajo kot terjatve. Države članice morajo zato Komisijo obvestiti tudi o izterjavah, izvršenih po predložitvi izjave o končnih izdatkih in po zaključku programa ter ji povrniti prispevek strukturnih skladov.

Predplačilo državam članicam v skladu s členom 32(2) Uredbe (ES) št. 1260/1999 mora biti utemeljeno s plačili končnih upravičencev najpozneje takrat, ko se zahteva končno plačilo pomoči⁶.

4.1.2. Uporaba obresti na predplačilo

Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 42 Uredbe (ES) št. 1260/1999, se obresti, zaslužene s predplačili na podlagi člena 32(2) Uredbe (ES) št. 1260/1999 štejejo kot viri države članice in jih plačilni organ v skladu s tretjim pododstavkom člena 32(2) dodeli zadevni obliki pomoči. Z dodajanjem k znesku predvidenega nacionalnega javnega sofinanciranja ali njegovo nadomestitvijo se lahko obresti vključijo v nacionalni prispevek.

Za program PEACE in pobude Skupnosti so pristojbine za transnacionalne finančne transakcije upravičene do sofinanciranja strukturnih skladov po odbitku obresti na predplačilo⁷. Podobno so za globalna nepovratna sredstva pristojbine obresti kreditov, ki jih je imenovani posrednik plačal pred končnim plačilom pomoči, upravičena po odbitku obresti, prejetih na predplačilo⁸.

V končnem poročilu se navedejo zneski in dejavnosti, ki so jim bile tako prislužene obresti dodeljene.

4.2. Končno poročilo

---

⁶ V skladu s točko 8 Sporočila „n+2“ z dne 18. avgusta 2003, C(2003) 2982.

⁷ Pravilo 3 Uredbe (ES) št. 1685/2000, kakor je bila spremenjena.

⁸ Pravilo 3 Uredbe (ES) št. 1685/2000, kakor je bila spremenjena.

Končno poročilo mora Komisiji omogočiti, da preveri, ali je bila odločba, kakor je bila spremenjena, glede pomoči pravilno izvršena in ali so bili cilji programa doseženi.

Preden se poročilo pošlje Komisiji, ga mora v skladu s členom 35(3)(e) Uredbe (ES) št. 1260/1999 najprej preučiti in odobriti nadzorni odbor.

Končno poročilo mora vključevati informacije, opisane v členu 37(2) Uredbe (ES) št. 1260/1999 in v drugih veljavnih uredbah. Minimalne zahtevane informacije, ki morajo biti zajete v končnem poročilu, so določene v Prilogi 1 k tem smernicam. Končno poročilo mora vključevati podrobnosti o skupnih plačljivih ali dejansko plačanih izdatkih s strani plačilnega organa, ki morajo ustrezati plačilom končnega uporabnika, ter o prispevku posameznega sklada, razdeljeno po ukrepih in aktivnostih⁹. Če so nekatere aktivnosti v času predložitve končnega poročila začasno opuščene s sodnimi ali upravnimi postopki, je treba naravo, podrobnosti in zneske, vključene v teh postopkih, določiti v končnem poročilu. Končno poročilo mora vključevati tudi podrobnosti odbitkov od prejemkov v skladu s pravilom 2 priloge k Uredbi (ES) št. 1685/2000, kakor je bila spremenjena. Zneski v oddelku o finančni izvedbi morajo biti skladni s potrjenim poročilom o končnih izdatkih in z vlogo za končno plačilo.

Komisija ima v skladu s členom 37(1) Uredbe (ES) št. 1260/1999 po prejetju končnega poročila na voljo pet mesecev časa, da obvesti državo članico, če ni zadovoljna s končnim poročilom, vključno s skladnostjo finančnih informacij in navedbo razlogov za njeno nezadovoljstvo, pri čemer se bo v nasprotnem primeru štelo, da je bilo končno poročilo sprejeto. Če se končno poročilo šteje za nezadovoljivo, bo Komisija o tem seznanila državo članico in z njo o tem vzpostavila dialog, tako da bo država članica popravila končno poročilo. Če država članica ne popravi končnega poročila, kakor se zahteva, se lahko Komisija odloči za izvedbo finančnih popravkov¹⁰.

4.3. Izjava o zaključku

Okvirni vzorec izjave o zaključku je zajet v Prilogi III k Uredbi (ES) št. 438/2001. Omenjena izjava mora biti sestavljena v skladu s členom 38(1)(f) Uredbe 1260/1999 in poglavja V Uredbe (ES) št. 438/2001. Posebna navodila za pripravo in vsebino izjave o zaključku so določena v Prilogi 2 k tem smernicam.

5. RAZVELJAVITEV DODELITVE PRORAČUNSKIH SREDSTEV: UPORABA PRAVILA N+2 OB ZAKLJUČKU

5.1. Samodejna razveljavitev dodelitve proračunskih sredstev (tako imenovano „pravilo n+2“)

Sporočilo „n+2“ z dne 18. avgusta 2003 se smiselno uporablja ob zaključku.

5.2. Ponovna razpoložljivost odobrenih proračunskih sredstev v primeru višje sile ali očitne napake

---

⁹ Za Evropski socialni sklad in Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad se v končnem poročilu ne zahtevajo podrobnosti na operativni ravni, če jih država članica na zahtevo da na voljo službam Komisije.

¹⁰ Na podlagi Odločbe Komisije C(2001) 476, zgoraj.

V skladu s členom 157 Finančne uredbe so lahko zapadla proračunska sredstva spet na voljo v primeru očitne napake, ki jo je mogoče pripisati izključno Komisiji ali v primeru višje sile, kar pomembno vpliva na izvajanje aktivnosti, ki jih podpirajo strukturni skladi. Nekaj navodil za uporabo tega pravila je navedenih v dokumentu CDRR/03/0040/00, ki je k tem smernicam priložen kot Dodatek 1, in v Sporočilu „n+2“.

6. NEDOKONČANI IN NEOPERATIVNI PROJEKTI V ČASU ZAKLJUČKA

Organ za upravljanje, posredniški organ, plačilni organ in država članica so dolžni zagotoviti sofinancirane proizvode in storitve ter resničnost in pravilnost zahtevanih izdatkov v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja.

Država članica mora v končnem poročilu določiti seznam aktivnosti po posameznih ukrepih, ki v času zaključka niso dokončani ali niso operativni, ob upoštevanju navedenih ciljev aktivnosti, odločbe o dodelitvi pomoči za aktivnost in vseh pogojev, povezanih z aktivnostjo¹¹. Ta seznam mora opredeliti:

- *aktivnosti, ki v naslednjem programskem obdobju ne bodo sofinancirane s sredstvi skladov Skupnosti*: država članica mora na lastne stroške poskrbeti za dokončanje ali vzpostavitev delovanja vseh nedokončanih ali neoperativnih aktivnosti najpozneje dve leti po roku za predložitev končnega poročila. Država članica mora na koncu tega dvoletnega obdobja Komisijo obvestiti o tem, ali je bil vsak tak projekt dokončan ali je postal operativen. Za aktivnosti, ki niso bile dokončane ali do konca navedenega obdobja niso postale operativne, bo Komisija sprejela ukrepe, potrebne za izterjavo sredstev Skupnosti.
- *Aktivnosti, predvidene za sofinanciranje s sredstvi skladov Skupnosti v naslednjem programskem obdobju*: organi države članice morajo za vsako programsko obdobje pripraviti poseben in podroben opis aktivnosti. Aktivnost je treba razdeliti v vsaj dve ločeni, določljivi finančni in fizični ali razvojni fazi, skladni z obema zadevnima „oblikama pomoči“. To je treba storiti z namenom zagotovitve pregledne izvedbe in nadzora ter za olajšanje nadzora. Če prvi del aktivnosti v prvem programskem obdobju ni dokončan ali operativen, se lahko izdatki, povezani z njegovim zaključkom ali vzpostavitvijo operativnega stanja, sprejmejo v drugem programskem obdobju, če so izpolnjeni pogoji za upravičenost in sofinanciranje (vključitev v drugi program, pravne in finančne obveznosti v skladu z odločbo pristojnega organa). V takih primerih mora država članica zagotoviti, da ne bo isto delo dvakrat financirano s sredstvi Skupnosti.

7. AKTIVNOSTI, ZAČASNO OPUŠČENE ZARADI SODNIH ALI UPRAVNIH POSTOPKOV

Za vsako aktivnost, ki je predmet sodnega postopka ali upravne pritožbe z odločilnim učinkom, mora država članica pred rokom za predložitev potrjenega poročila o končnih izdatkih, vključno z vlogo za končno plačilo in končnim poročilom o izvedbi programa, odločiti, ali je treba aktivnost delno ali v celoti:

---

¹¹ Za Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad tega seznama ni treba zagotoviti s končnim poročilom, če ga država članica pripravi, druge informacije iz točke 6 pa so službam Komisije na voljo na zahtevo.

- umakniti iz programa in/ali pred rokom nadomestiti z drugo aktivnostjo (morda zaradi prekomernega programiranja); po uradnem obvestilu Komisije o umiku ali nadomestitvi ostane država članica odgovorna za kakršne koli posledice umaknjenih ali nadomeščenih aktivnosti, na primer za finančne posledice ali neizterljive dolgovane zneske; ali
- ohraniti v programu. Po predložitvi končnega potrjenega poročila o izdatkih za program se aktivnost, ki je predmet sodnega postopka ali upravne pritožbe z odločilnim učinkom, ne sme nadomestiti, in sicer niti z drugo aktivnostjo, vključeno v prekomerno programiranje, ki bi utegnila biti dokončana pred končnim datumom za upravičenost izdatkov.

Nadomestne aktivnosti je treba izbrati v skladu s členom 9(2)(b)(ii) Uredbe (ES) št. 438/2001. Države članice morajo zagotoviti, da bodo vse nadomestne aktivnosti v skladu z vsemi veljavnimi evropskimi in nacionalnimi uredbenimi določbami, vključno s predpisi o sistemu upravljanja in nadzora, upravičenosti, informacijah in obveščanju javnosti, kakor tudi javnem naročanju, konkurenci in okoljskimi predpisi, vendar ne smejo biti omejene nanje.

Če sodni postopek ali upravna pritožba z odločilnim učinkom zadeva nepravilnosti, je treba o tistih, ki so nad veljavnim pragom, obvestiti OLAF v skladu s členom 3 Uredbe (ES) št. 1681/94, kakor je bila spremenjena Uredbo (ES) št. 2035/2005. OLAF je treba obvestiti tudi o nadaljnjem spremljanju nepravilnosti, vključno z odločitvijo o umiku ali nadomestitvi aktivnosti iz programa, izterjavi ali neizterjavi neupravičeno plačanih zneskov, kakor je ustrezno, v skladu z zahtevami člena 5(1) in 5(2) navedene uredbe. Informacije o obravnavi vseh nepravilnosti je treba zagotoviti v razpredelnici s povzetkom v skladu s točko 1.2 Priloge 2 k tem smernicam. Treba je pripomniti, da država članica za nepravilnosti nad pragom za poročanje OLAF-u, kadar je izterjava ni mogoča, Komisiji predloži posebno poročilo na podlagi člena 5(2) Uredbe (ES) št. 1681/94, kakor je bila spremenjena. Neizterljive izdatke, ki izhajajo iz nepravilnosti pod pragom, je mogoče vključiti v končno izjavo o izdatkih in ne bodo vključeni v preiskavo iz člena 5(2) Uredbe.

Maksimalni preostali zneski, ki jih mora Komisija plačati ali jih mora izterjati država članica v zvezi z začasno opuščenimi aktivnostmi, pomenijo neporavnano obveznost za državo članico in Komisijo, dokler pristojni nacionalni organi ne sprejmejo končne odločitve. Država članica mora zato Komisijo obvestiti o izidu sodnega postopka ali upravne pritožbe. V skladu z izidom sodnega postopka in, kadar je primerno, po preiskavi zadeve na podlagi člena 5(2) Uredbe (ES) št. 1681/94, kakor je bila spremenjena, bodo sledila nadaljnja plačila, bo izvedena izterjava že plačanih zneskov ali bodo v primeru uspešne vloge na podlagi člena 5(2) Uredbe (ES) št. 1681/94, kakor je bila spremenjena, potrjena že izvršena plačila.

8. IZRAČUN KONČNEGA PRISPEVKA

Prispevek Skupnosti za vsak sklad posebej ne presega najmanjšega zneska na vsaki od naslednjih stopenj:

- (1) Na ravni ukrepov, manjšega od obeh naslednjih zneskov:
  - (a) znesek, pridobljen z uporabo stopnje sofinanciranja Skupnosti, ugotovljene na podlagi končne oblike načrta financiranja za ukrep, za prijavljene upravičene izdatke; ali
  - (b) znesek, prijavljen v potrjenem poročilu o končnih izdatkih kot prispevek Skupnosti končnemu upravičencu (plačan in za plačilo končnemu upravičencu);

pri čemer se razume, da Komisija za izračun končnega prispevka ne bo omejila zneskov iz točk (a) in (b) na stopnji ustreznih zneskov na ravni ukrepa v načrtu financiranja programskega dopolnila;

- (2) na ravni prednostnih nalog prispevek Skupnosti, naveden v načrtu financiranja zadnje odločbe, ki jo je odobrila Komisija, povečan za 2 %, ne glede na dodelitve območjem s stalno ali začasno podporo¹²;
- (3) na ravni programa odobrena pomoč, ločeno za območja s stalno in začasno podporo.

Vsekakor prispevek Skupnosti za vsak sklad posebej ne presega zneska, ki ga zahteva država članica, če je ta znesek nižji od zneska, ki ga dolguje Komisija.

Primer izračuna končnega prispevka je določen v Prilogi 3 k tem smernicam.

Po izračunu končnega prispevka bo Komisija državo članico obvestila o končnem plačilu, ki mora slediti ali ga je treba izterjati, in bo zaprosila za pripombe države članice. Če je znesek, ki ga morajo plačati službe Komisije, nižji od zneska, ki ga zahteva država članica in če z državo članico ni sklenjen dogovor o končnem znesku za plačilo ali izterjavo ali če se država članica ne odzove na zahtevo Komisije za pripombe v roku, ki ga je določila Komisija, bo Komisija izvedla finančni popravek z odločbo v skladu s členom 39 Uredbe (ES) št. 1260/99.

9. EURO

Uredba Komisije (ES) št. 643/2000 določa predpise za uporabo eura v proračunskem upravljanju strukturnih skladov, vključno z dokumenti o zaključku.

---

¹² To je dodatna prožnost držav članic zaradi možnosti sprememb finančnih načrtov za svoje programe do konca leta 2006, kakor je razloženo v točki 2.1 teh smernic, ter njihovih programskih dopolnil do končnega datuma za upravičenost izdatkov. Predvidena je, ker programska pravila za programsko obdobje 2000–2006 zahtevajo finančno programiranje po prednostnih nalogah, razčlenjeno po letih, in ker finančnih načrtov za prejšnja leta ni mogoče spremeniti. Predlog Komisije za programsko obdobje 2007–2013 ne predvideva finančnega programiranja, razčlenjenega po letih, zato je utemeljitev za to dodatno prožnost omejena samo na programe 2000–2006.

PRILOGA 1

Končno poročilo **Minimalne zahteve**

Osnovne informacije

Številka CCI:

Št. cilja/pobuda Skupnosti:

Država članica/regija:

Naslov pomoči:

Programska leta:

Organ za upravljanje:

Plačilni organi:

Datum odobritve nadzornega odbora:

*Ali poročilo zajema tudi leto 2008?*¹³

---

¹³ To obdobje se lahko podaljša za štiri mesece, če je tako predvideno z odločbo Komisije o prispevkih skladov za organe v okviru člena 9(1) Uredbe 1260/1999.

Operativni okvir

- (1) Večje spremembe splošnih pogojev v obdobju 2000–2008, ki so pomembne za izvajanje pomoči, zlasti:

glavni socialno-ekonomski trendi;

spremembe nacionalne, regionalne, sektorske politike;

spremembe političnega referenčnega okvira za cilj 3.

- (4) Kjer je primerno, njihove posledice za medsebojno usklajenost pomoči:

a) različnih skladov;

b) med pomočjo skladov in pomočjo iz drugih finančnih instrumentov (pobude Skupnosti, posojila EIB, jamstvo EKUJS itd.).

Izvajanje prednostnih nalog in ukrepov za vsak posamezni sklad

- (5) Opis dosežkov glede na njihove posebne cilje.

- (6) Količinska opredelitev povezanih kazalnikov (če so primerni za količinsko opredelitev v OP/EPD in programskem dopolnilu):

fizični kazalniki/kazalniki rezultata,

kazalniki izida,

kazalniki učinka,

na ustrezni ravni (program, prednostna naloga ali ukrep).

Finančna izvedba

- (7) Razpredelnica(-e) s povzetkom (ki jo/jih je po potrebi mogoče dopolniti z diagrami), prikazuje(jo):

a) skupne potrjene izdatke za vsak ukrep, dejansko izplačane in tiste za plačilo¹⁴ plačilnega organa ter zadevni prispevek Skupnosti, razdeljen po projektih¹⁵ (v prilogi). Ta seznam opredeljuje zlasti:

– nedokončane ali neoperativne projekte v času zaključka, z navedbo o tem, ali je predvideno sofinanciranje takih projektov s sredstvi Skupnosti v naslednjem programskem obdobju;

---

¹⁴ Skupni stroški ali skupni javni izdatki, odvisno od izbrane možnosti. Potrjeni stroški morajo ustrezati dejansko izvršenim plačilom končnih upravičencev, upravičenim s plačanimi računi ali drugimi enakovrednimi preverljivimi podpornimi dokumenti.

¹⁵ Za Evropski socialni sklad in Evropski kmetijski usmerjevalni in jamstveni sklad se podrobnosti na operativni ravni ne zahtevajo, če jih država članica na zahtevo da na voljo službam Komisije.

– projekte, začasno opuščene zaradi sodnih ali upravnih postopkov.

b) finančni uspeh v primerjavi z zadnjim odobrenim finančnim načrtom s pomočjo uporabe finančnih kazalnikov (člen 36(2)(c)), z navedbo, kjer je primerno, razveljavitve dodelitve proračunskih sredstev v skladu s pravilom „n+2“ (člen 31(2)(2));

c) skupne izdatke, razčlenjene po področjih pomoči na ravni ukrepa (člen 36(1)).

(8) Ukrepi, ki jih financira Jamstveni oddelek EKUJS in se navezujejo na člen 33 Uredbe (ES) št. 1257/1999, so predstavljeni na ravni skupnega zneska finančne izvedbe.

(9) Ukrepi, financirani iz FIUR, so predstavljeni na ravni skupnega zneska finančne izvedbe in v skladu s Prilogo IV Uredbe Komisije (ES) 366/2001 z dne 22. februarja 2001.

Uprava in vodenje

(10) Ukrepi, ki sta jih sprejela organ za upravljanje in nadzorni odbor, da bi zagotovila kakovost in uspešnost izvajanja, zlasti:

a) spremljanje, finančni nadzor (tekoče kontrole vodenja) in ocenjevalni ukrepi, vključno z načini zbiranja podatkov;

b) povzetek vseh znatnih težav (razen tistih, ki so morebiti že omenjene v točki 1), ki so se pojavile pri upravljanju pomoči, in vseh sprejetih ukrepov, vključno z:

– odzivi na pripombe ali priporočila za prilagoditve (člen 34(2)), ki jih je dala Komisija po letnih pregledovalnih sestankih;

– odzivi na ugotovitve ali zahtevki za korektivne ukrepe (člen 38(4)), ki jih je dala Komisija po sestanku o letni reviziji, zlasti glede finančnega vpliva kakršnih koli odkritih nepravilnosti;

c) uporaba tehnične pomoči;

d) ukrepi, sprejeti za zagotovitev obveščanja javnosti o pomoči za potencialne upravičence in splošno javnost (člen 46), zlasti glede na akcijski načrt komunikacij, določen v programskem dopolnilu (točka 3(1)(1) v prilogi k Uredbi 1159/2000).

(11) Povzetek rezultatov glavnih vrednotenj, opravljenih v zvezi s programom, vključno npr. s tematskimi vrednotenji in kakršen koli ukrep, sprejet za uresničitev sprejetih priporočil.

(12) Izjava organa za upravljanje z navedbo ugotovljenih težav in sprejetih ukrepov za zagotovitev:

a) združljivosti s politikami Skupnosti, vključno s pravili o konkurenci, o dodelitvi javnih naročil, o zaščiti in izboljšanju okolja ter odpravi neenakosti, spodbujanja enakosti moških in žensk (člen 12);

b) koordinacije celotne strukturne pomoči Skupnosti, na primer okvir podpore Skupnosti (CSF) (člen 17(1)) in cilj 2 EPD (člen 19(2)(2)), če je ustrezno.

(13) Dosežki in financiranje (če je ustrezno):

a) velikih projektov;

b) globalnih nepovratnih sredstev. Vključiti je treba tudi informacije o malih globalnih nepovratnih sredstvih v korist nevladnih organizacij in drugih lokalnih partnerjev (člen 4(2) Uredbe 1784/99).

PRILOGA 2

Navodila z pripravo in vsebina izjave ob zaključku pomoči na podlagi člena 15 Uredbe 438/2001

1. PRIPRAVA ZA ZAKLJUČEK PROGRAMOV

1.1. Organi upravljanja in posredniška telesa

- sprejemajo zahteve za končne izdatke od vseh končnih upravičencev v zvezi z izdatki, nastalimi do konca leta 2008 (ali drugega veljavnega roka);
- izvajajo preglede upravljanja na podlagi člena 4 Uredbe 438/2001 za preveritev upravičenosti in pravilnosti izdatkov;
- pripravijo končno izjavo o izdatkih za program in jo predložijo plačilnemu organu;
- se prepričajo, da je izjava o izdatkih usklajena in je primerna za uskladitev z računovodskimi evidencami za program ter da obstaja revizijska sled vse do ravni končnega prejemnika za sredstva skladov Skupnosti in nacionalna sredstva;
- v zahtevku za končno plačilo za vsak ukrep preverijo dejansko plačane zneske pomoči Skupnosti ali zneske, predvidene za plačilo končnim upravičencem/končnim prejemnikom;
- preverijo, ali so bile vse napake/nepravilnosti zadovoljivo obravnavane glede:
  - preverjanj, opravljenih na podlagi člena 4 Uredbe 438/2001;
  - pregledov, opravljenih na podlagi člena 10 Uredbe 438/2001;
  - revizij drugih nacionalnih organov;
  - revizij, ki jih je opravila Evropska komisija;
  - revizij, ki jih je opravilo Evropsko računsko sodišče;

(pomen „zadovoljive obravnave“ napak/nepravilnosti je razložen v točki 3.6)

Pripomniti je treba, da gre pri mnogih od gornjih točk za dokončanje nalog, ki jih je treba med izvajanjem aktivnosti redno opravljati.

1.2. Plačilni organi

- sestavijo potrdilo o končnih izdatkih za program v predpisani obliki v skladu s Prilogo II Uredbe 438/2001 (glej točko 4.1 smernic o zaključku);
- zagotovijo, da je na voljo dovolj informacij organa za upravljanje, da se lahko potrdijo točnost, upravičenost in pravilnost prijavljenih zneskov;

- se prepričajo, da so pogoji iz člena 9(2) Uredbe 438/2001 izpolnjeni;
- se prepričajo, ali so bile vse napake/nepravilnosti zadovoljivo obravnavane, ugotovitve in priporočila revizij pa v celoti izvedene;
- zahtevajo dodatne informacije in/ali po potrebi sami opravijo preverjanja;
- zagotovijo razpredelnico s povzetkom na podlagi informacij iz knjige terjatev, ki se vodi v skladu s členom 8 Uredbe 438/2001, z navedbo:
  - (a) za vsak primer, za katerega so predvideni zneski za izterjavo ali obstajajo neizterljivi zneski:
    - aktivnost in zadevni ukrep,
    - referenčna številka v primeru nepravilnosti,
    - izterljiv znesek (razčlenitev po prispevku Skupnosti in nacionalnem prispevku),
    - leto izdaje naloga za izterjavo,
    - ali je bilo v skladu s členom 5(2) Uredbe 1681/94 poslano sporočilo glede neizterljivega zneska;
  - (b) za vsak primer, za katerega so bili zneski izterjani:
    - aktivnost in zadevni ukrep,
    - referenčna številka v primeru nepravilnosti, sporočene v skladu z Uredbo 1681/94,
    - izterjan znesek (razčlenitev po prispevku Skupnosti in nacionalnem prispevku),
    - leto, v katerem je bil izterjan znesek odštet od izdatkov, prijavljenih Komisiji.

Ta razpredelnica mora vsebovati sklicevanja na vse nepravilnosti, sporočene na podlagi Uredbe 1681/94, razen tistih, za katere ni bilo nobenega plačila končnemu upravičencu.

1.3. Organi, pristojni za preglede vzorcev v skladu s členom 10 Uredbe 438/2001

- dokončajo zaključne preglede vzorca aktivnosti,
- zagotovijo, da so pregledi vzorca, opravljeni za zadevni program na kraju samem, zajeli:
  - vsaj 5 % skupnih upravičenih izdatkov,
  - ustrezne izdatke po letih zadevnega obdobja,

- približno kombinacijo aktivnosti različnih vrst in obsegov,
- aktivnosti, ki so jih izvedli glavna posredniška telesa in glavni končni upravičenci, tako da so bili taka telesa/upravičenci vsaj enkrat nadzorovani,

in enakomerno razporejeni v obdobju programa;

- ovrednotijo naravo vsake ugotovljene napake, da se določi, ali gre za sistemske napake. Sistemska napaka je ponavljajoča se napaka zaradi resnih pomanjkljivosti v sistemu upravljanja in nadzora, namenjenem za zagotavljanje pravilnega računovodstva in skladnosti s pravili in predpisi,
- kadar so izvedeni pregledi navedli problem sistemske narave, opravijo nadaljnje preglede ustrezne narave, da se določi in količinsko opredeli obseg problema,
- če so pregledi odkrili več kot 2-odstotno stopnjo napak pregledanih izdatkov, ti organi preučijo možnost nadaljnjih pregledov, da bi lahko bolje določili in količinsko opredelili obseg težave,
- zagotovijo, da so bila priporočila revizij Evropske komisije in/ali Evropskega računskega sodišča v zvezi z delom organov, pristojnih za preglede vzorcev, v skladu s členom 10 v celoti izvedena.

2. Delo, ki ga opravi neodvisni organ za zaključno izjavo

Izjava o zaključku določa mnenje neodvisnega organa, imenovanega v skladu s členom 38(1)(f) Uredbe 1386/2002 („neodvisni organ“), o končni izjavi o izdatkih in zahtevku za končno plačilo. Temelji na pregledih, opravljenih v skladu s členom 10 Uredbe 438/2001, na revizijah drugih nacionalnih organov in organov Skupnosti ter kakršnem koli dodatnem revizijskem delu samega neodvisnega organa. Izjavo o zaključku je treba zagotoviti za vsak program do roka, določenega v točki 3.3.2 smernic o zaključku. V primeru programov več skladov lahko obstaja posebna izjava za vsak sklad. V izjemnih primerih, kadar država članica iz institucionalnih razlogov ne more predložiti ene same izjave za sklad, lahko Komisija na zahtevo države članice soglasja s predložitvijo več izjav. Za zaključek programov INTERREG bodo na voljo dodatna navodila.

Priporoča se, da neodvisni organ oblikuje mnenje v skladu s sklepnim besedilom k okvirnemu vzorcu iz Priloge III Uredbe 438/2001. Če predlaga oblikovanje mnenja na drugačen način, morajo službe Komisije dati predhodno soglasje.

Natančna narava dela, ki ga mora opraviti neodvisni organ, bo odvisna od obstoječe strukture za izpolnjevanje zahtev uredbe in zlasti od tega, ali je neodvisni organ prav tako odgovoren za opravljanje revizij sistemov in/ali pregledov vzorcev v skladu s členom 10.

Informacije, ki so na voljo neodvisnemu organu, in delo, ki ga opravlja, mu morajo zadostovati, da razmeroma zanesljivo odgovori na spodnja vprašanja o zadevnem programu.

2.1. Revizija sistema upravljanja in nadzora v skladu s členoma 10 in 16 Uredbe 438/2001

- (1) Kateri organi so opravili revizijo?

- (2) Ali so bili dovolj neodvisni od organov upravljanja in plačilnih organov ter organov izvajanja, da ni prišlo do kakršnega koli navzkrižja interesov?
- (3) Ali je kakovost revizij zadovoljiva (metodologija, kvalifikacije osebja, opravljeno delo, vsebina poročila)?
- (4) Ali je bila pri vseh glavnih organih, vključenih v izvajanje pomoči, opravljena revizija?
- (5) Ali je bila, kadar je bilo ustrezno, pri izbiri revidirancev pravilno uporabljena analiza tveganja?
- (6) Ali so bili vse ugotovitve in priporočila revizij v celoti uresničeni?
- (7) Ali je bilo v katerem koli revizijskem poročilu ugotovljeno, da obstajajo v sistemu upravljanja in nadzora bistvene pomanjkljivosti, ki bi lahko vplivale na pravilnost izdatkov v okviru pomoči?
- (8) Če je odgovor na točko 7 pritrdilen, ali so bili sprejeti ustrezni ukrepi za odpravo pomanjkljivosti ter določitev in popravek vseh nepravilnih izdatkov?
- (9) Če ustrezni ukrepi niso bili sprejeti, kakšen je znesek izdatkov, za katerega se ocenjuje, da je bil prizadet in ni bil popravljen?
- (10) Ali revizijska poročila potrjujejo obstoj zanesljivega računovodskega sistema in prisotnost zadostne revizijske sledi?

2.2. Pregledi vzorcev izdatkov v skladu s členom 10 Uredbe 438/2001

- (1) Kateri organi so opravili revizijo?
- (2) Ali so bili dovolj neodvisni od organov izvajanja, da ni prišlo do kakršnega koli navzkrižja interesov?
- (3) Ali je kakovost pregledov zadovoljiva in v skladu z navodilom Komisije CDRR št. 03-0034-00 (metodologija, kvalifikacije osebja, opravljeno delo, vsebina poročila)?
- (4) Kolikšen odstotek skupnih upravičenih izdatkov, prijavljenih za program, je bil zajet v pregledih?
- (5) Ali odstotek zadostuje za skladnost s členom 10 Uredbe 438/2001?
- (6) Ali so bili pri tem minimalnem odstotku upoštevani samo izdatki, ki so bili temeljito pregledani na kraju samem vse do ravni končnih prejemnikov? Če ne, ali je to upravičeno v skladu z navodilom iz gornje točke (3)?
- (7) Ali so bili pri najmanjšem odstotku šteti samo izdatki, pregledani v celoti, ali izdatki, pregledani na podlagi metode vzorčenja v skladu s sprejetimi revizijskimi standardi?
- (8) Ali je bila metodologija za izbiro aktivnosti za pregled v skladu z Uredbo? Ali so pregledi zagotovili zlasti ustrezno zajetje po letih, ukrepih ter vrsti in obsegu aktivnosti, kakor tudi koncentraciji aktivnosti pri glavnih posredniških telesih in končnih upravičencih? Ali so bili upoštevani kakršni koli dejavniki tveganja?

- (9) Koliko napak/nepravilnosti je bilo ugotovljenih, kakšen je bil njihov pomen in kakšen je bil znesek prizadetih izdatkov?
- (10) Ali so bile vse napake in nepravilnosti, ugotovljene pri pregledih, zadovoljivo obravnavane (pomen „zadovoljive obravnave“ napak/nepravilnosti je razložen v točki 3.6)?
- (11) Ali je bila katera koli napaka ali nepravilnost systemskega značaja? Ali je bila stopnja napak visoka? Če je bilo tako, ali so bili sprejeti potrebni ukrepi za izvedbo nadaljnjih ustreznih pregledov, za opredelitev drugih primerov in za popravek vseh neupravičenih izdatkov ali izvedbo ustreznih postopkov izterjave ter za preprečitev ponovitve?
- (12) Ali je stopnja napak presegala 2 %? Če je bilo tako, ali je bil vzorec razširjen na druge izdatke v populaciji?
- (13) Kakšen je znesek, na katerega so vplivale napake/nepravilnosti, ki niso bile zadovoljivo obravnavane?
- (14) Ali izidi pregledov potrjujejo prisotnost zadostne revizijske sledi?
- (15) Ali izidi pregledov kažejo kakršne koli vsebinske pomanjkljivosti sistema upravljanja in nadzora? Če je tako, ali so bili sprejeti ustrezni sanacijski ukrepi in prizadeti izdatki popravljeni? Če ni bilo tako, ali ima neodvisni organ podlago za navajanje prizadetih izdatkov?

2.3. Revizije drugih nacionalnih organov ali organov Skupnosti

- (1) Ali obstajajo ustrezni dokazi za to, da so bili posamezni primeri napak ali nepravilnosti zadovoljivo obravnavani (glej gornjo točko 10)?
- (2) Ali je bila ugotovljena kakršna koli napaka ali nepravilnost systemskega značaja? Če je bilo tako, ali obstajajo ustrezni dokazi za to, da so bili sprejeti potrebni ukrepi (glej gornjo točko 11)?
- (3) Ali revizijska poročila kažejo kakršne koli vsebinske pomanjkljivosti sistema upravljanja in nadzora? Če je bilo tako, ali obstajajo ustrezni dokazi za to, da so bili sprejeti potrebni ukrepi za izvedbo priporočil za odpravo težav in za popravek zadevnih izdatkov?

2.4. Postopek zaključka plačilnih organov in organov za upravljanje

Neodvisni organ mora dati izjavo o tem, ali ima zagotovilo, da v končnem poročilu o izdatkih in vlogi za plačilo preostalega zneska pomoči Skupnosti ni bistvenih napak. Zato mora opraviti revizijo postopka plačilnih organov in organov za upravljanje z namenom priprave končnega poročila o izdatkih, zlasti, da se prepriča, da je znesek izdatkov v skladu z obstoječimi računovodski sistemi in temelji na ustrezni spremni dokumentaciji, opravljeni postopki pa zagotavljajo vključenost zgolj upravičenih izdatkov.

V zvezi s končnim poročilom o izdatkih in zahtevkom za končno plačilo mora neodvisni organ zlasti preveriti:

- pravilno predložitev dokumentov;

- pravilnost izračunov;
- uskladitev končnega poročila z izjavami organa za upravljanje in posredniških teles;
- združljivost z veljavnimi finančnimi razpredelnicami zadnje veljavne odločbe;
- usklajenost s finančnimi informacijami v končnem poročilu o izvrševanju programa, vključno z informacijami o nepravilnostih.

3. INFORMACIJA, KI SE ZAGOTOVI KOT DEL IZJAVE O ZAKLJUČKU

Člen 38(1)(f) Uredbe 1260/1999 določa, da izjava, predložena ob zaključku programa, povzema ugotovitve pregledov, izvedenih v predhodnih letih, in oceni veljavnost vloge za plačilo preostalega zneska ter zakonitost in pravilnost zadevnih transakcij.

Člen 16 Uredbe 438/2001 določa, da izjavo o zaključku spremlja poročilo, ki vsebuje vse ustrezne informacije, na katerih temelji izjava, vključno s povzetkom ugotovitev vseh pregledov, ki so jih opravili nacionalni organi in organi Skupnosti, do katerih je imel neodvisni organ dostop. Priloga III k Uredbi navaja okvirni vzorec same izjave.

Po mnenju Komisije mora spremno poročilo vsebovati spodaj navedene podatke. To pomeni informacije, ki morajo biti na voljo neodvisnemu organu za pripravo izjave o zaključku in so minimalne informacije, potrebne za to, da lahko Komisija oceni zanesljivost izjav.

3.1. Podatki o neodvisnem organu

Ime, naziv, služba in druge informacije (po potrebi) za ugotovitev njegove funkcionalne neodvisnosti od organa za upravljanje in plačilnega organa ter posredniških teles.

3.2. Podatki o programu

Naziv, sklad, obdobje, številka CCI.

3.3. Povzetek nadzora, opravljenega v skladu s členom 10

V primeru programov več skladov morajo biti te informacije razčlenjene po posameznih skladih.

Podatki o organih, ki so opravili preglede (revizije sistema upravljanja in nadzora/pregledi izdatkov)

– za revizije sistemov:

revidirani organi in leto revizije,

glavne ugotovitve in sklepi,

spremljanje za preverjanje izvedbe priporočil;

– za preglede aktivnosti:

število pregledanih aktivnosti, razčlenjenih po letih, ko je bil pregled opravljen, in po ukrepih,

znesek pregledanih izdatkov, razčlenjen po letih, ko so bili izdatki prijavljeni (po končnih upravičencih ali po plačilnih organih) in po ukrepih,

odstotek pregledanih izdatkov kot delež skupnih upravičenih izdatkov, prijavljenih Komisiji,

stopnja napak v pregledanem vzorcu izdatkov za program, razčlenjena po ukrepih.

3.4. Delo, ki ga je opravil neodvisni organ (dodatno k točki 3)

(okvirni seznam)

- revizije organov, ki so opravili preglede iz člena 10,
  - revizije postopka zaključka organov za upravljanje in plačilnih organov ali posredniških teles,
  - preučitev knjige terjatev, vodene v skladu s členom 8 Uredbe 438/2001,
  - preučitev poročil o pregledih iz točke 2.2 (podrobna navedba po kategorijah glede na to, katera poročila so bila prejeta in preučena) ter, kadar je primerno, ponovitev ali drugačna preverjanja njihove zanesljivosti,
  - po potrebi izvedba nadaljnjih pregledov vzorcev transakcij,
  - preučitev poročil drugih nacionalnih revizijskih organov revizijskih organov Skupnosti (podrobna navedba po kategorijah glede na to, katera poročila so bila prejeta in preučena),
  - preučitev informacij v zvezi z nadaljnjim spremljanjem ugotovitev revizij in obravnavo nepravilnosti,
  - preučitev drugih prejetih informacij (navedba kategorij nadaljnjih informacij).

3.5. Omejitve obsega preučitve neodvisnega organa

Kakor je omenjeno v okvirnem vzorcu izjave o zaključku, priložene k Uredbi, je treba navesti vse zadeve, ki so omejile obseg preučitve neodvisnega organa iz točke 4. Primeri takih zadev so naštetih v okvirnem vzorcu (sistemske težave, pomanjkljivosti upravljanja, pomanjkanje revizijske sledi, pomanjkanje dokazil, zadeve v sodnih postopkih). Drugi primeri bi lahko vključevali neustrezne postopke vzorčenja ali nezadostno neodvisnost organov, ki opravljajo preglede. Vendar ta seznam ni popoln. Navesti je treba ocenjene zneske prizadetih izdatkov ter ustrezne pomoči Skupnosti.

3.6. Obravnava napak in nepravilnosti

Treba je navesti, ali so bile take napake in nepravilnosti zadovoljivo obravnavane. „Zadovoljivo obravnavane“ pomeni:

- da je bila nepravilnost po potrebi sporočena v skladu z Uredbo 1681/94;
- da je bila napaka/nepravilnost popravljena z odbitkom od izjave o izdatkih ali da je bil izvršen postopek za izterjavo neupravičenih izplačil (s posledičnim povračilom izterjanih zneskov Komisiji v skladu s členom 8 Uredbe 438/2001 ali razdelitvijo obveznosti med Komisijo in državo članico v skladu s členom 5(2) Uredbe 1681/94 v primeru nepopolne izterjave);
- da so bili za sistemske napake/nepravilnosti sprejeti ukrepi za opredelitev vseh drugih primerov in za izvedbo potrebnih popravkov ali za izvedbo ustreznih postopkov za izterjavo, kakor tudi ukrepov za preprečitev ponovitve napak.

Zagotovljene informacije morajo vsebovati:

- razpredelnico s povzetkom iz točke 1.2,
- seznam primerov napak/nepravilnosti, obravnavanih kot sistemske, in ocenjene zneske prizadetih izdatkov.

3.7. Pogostost napak in nepravilnosti

Navesti je treba, ali je pogostost napak in nepravilnosti majhna/velika. Pripomniti je treba naslednje:

- uporabljena standard in metodologija za določitev pogostosti napak/nepravilnosti ter ocena, ali je pogostost velika ali majhna, morajo biti izrecno navedeni. Upoštevati je treba zlasti stopnjo napak na podlagi pregleda vzorcev v skladu s členom 10. „Majhna pogostost“ lahko pomeni, da se finančne posledice napak/nepravilnosti ocenjujejo kot manjše, kot je po mnenju neodvisnega organa stopnja pomembnosti, ustreza za program, in zato ne bodo preprečile mnenja brez pridržka. „Velika pogostost“ lahko pomeni, da se je hudo zmanjšalo zaupanje v celotni sistem upravljanja in nadzora in zato mnenje ne bo izdano. Za določitev pogostosti je mogoče razlikovati med kategorijami napak različnega pomena (oblikovne/vsebinske, finančni vpliv, sistemska narava ...).
- Zgoraj omenjena stopnja pomembnosti načeloma ne sme presegati 2 %, da se ohrani skladnost z metodologijo Evropskega računskega sodišča za njegovo izjavo o zanesljivosti in z navodilom, ki velja za letno izjavo o zanesljivosti, ki jo dajo generalni direktorji Komisije. Če se uporablja višja stopnja, je potrebna posebna utemeljitev.
- Napake in nepravilnosti, ki jih mora upoštevati neodvisni organ, niso samo tiste, ki so opredeljene v nadzoru iz točke 10, temveč tudi take, odkrite pri nacionalnem nadzoru in tiste, ki so jih odkrili Komisija in revizorji Sodišča. Vendar te druge napake in nepravilnosti niso vključene pri določanju stopnje napak iz pregledov vzorcev v skladu s členom 10.

4. KAJ MORA NEODVISNI ORGAN STORITI V PRIMERU TEŽAV

Okvirni vzorec izjave o zaključku predvideva mnenje s pridržkom, kadar obstajajo določene ovire pri preučitvi ali kadar obstajajo težave, ki niso bile zadovoljivo obravnavane, v primeru večjih ovir pri preučitvi ali velike pogostosti napak pa se mnenje ne izda.

Če izjava o zaključku vsebuje mnenje s pridržkom, je verjetno, da Komisija ne bo mogla takoj plačati preostalega zneska iz zahtevka in bo zaključek prestavljen.

Medtem ko člen 38(1)(f) Uredbe 1260/1999 tudi določa, da lahko države članice po potrebi h končnemu potrdilu o izdatkih priložijo svoje mnenje, bo kakršno koli odstopanje od izjave organa zaključka verjetno zahtevalo dodatno preučitev in odložilo postopek zaključka.

Zato si mora neodvisni organ, kadar je mogoče, prizadevati za to, da organi upravljanja in plačilni organi sprejmejo ukrepe, ki bi omogočili izdajo mnenja brez pridržka. Kljub temu je treba upoštevati rok za predložitev dokumentov o zaključku iz točke 3.2 smernic o zaključku.

4.1. Ovire pri preučitvi neodvisnega organa

Neodvisni organ mora presoditi, ali so ovire tako velike, da mnenja ni mogoče izdati, ali so manj pomembne, vendar se še vedno zahteva izdaja mnenja s pridržkom, ali pa so tako nepomembne, da ni potrebna nikakršna opredelitev.

V izjavi o zaključku morajo biti navedene zadostne informacije, ki podpirajo sklepno ugotovitev in z njo povezane posledice.

Na primer:

- omejitve, zaradi katerih mnenje ni predvideno, lahko zajemajo:
  - odsotnost pregleda minimalnega odstotka izdatkov,
  - sistematično odsotnost izvajanja pregledov do stopnje končnih prejemnikov,
  - odsotnost pregleda glavnih organov izvajanja ali končnih upravičencev,
  - resne pomanjkljivosti v upravljanju, za katere niso bili sprejeti sanacijski ukrepi;
- omejitve, zaradi katerih je predvideno mnenje s pridržkom, lahko zajemajo:
  - odsotnost izvedbe sistematične analize tveganja pri izbiri pregledov vzorcev,
  - nezmožnost zagotoviti reprezentativnost vzorca,
  - pomanjkanje formalnih postopkov za odkrivanje in reševanje sistemskih težav,
  - neustrezno kakovost poročil o pregledu v skladu s členom 10 Uredbe,
  - neprimerno delitev funkcij osebja, ki opravlja preglede izdatkov v skladu s členom 10.

Treba je oceniti obseg problema, znesek prizadetih izdatkov in ustrezní znesek pomoči Skupnosti. Neodvisni organ lahko sklene, da ni učinka na končne prijavljene izdatke, če je o tem prepričan.

V skladu s členom 17 Uredbe 438/2001 lahko Komisija od države članice zahteva, naj opravi dodatne preglede, kadar neodvisni organ ne more dati splošnega pozitivnega zagotovila zaradi pomembnih pomanjkljivosti upravljanja ali nadzora glede zelo pogostih nepravilnosti.

4.2. Težave, ki niso bile zadovoljivo obravnavane

V točki 3.6 je pojasnjen pomen „zadovoljive obravnave“.

Če obstajajo napake, nepravilnosti ali sistemske težave, ki niso bile zadovoljivo obravnavane, je treba zagotoviti informacije o primeru, vključno z morebitno sistemsko naravo težave, skupaj z navedbo zneskov prizadetih izdatkov in ustreznih zneskov pomoči Skupnosti. Temu primerno bo treba opredeliti mnenje neodvisnega organa.

4.3. Velika pogostost napak/nepravilnosti

Če neodvisni organ ugotovi, da obstaja velika pogostost napak, mnenja ni mogoče izdati, četudi so bili posamezni primeri zadovoljivo obravnavani. Vzrok za to je, da velika pogostost napak nakazuje sistemske težave pri organih za upravljanje in nadzor. Neodvisni organ mora v izjavi navesti razloge za sklepno ugotovitev o veliki pogostosti in podrobne podatke o ugotovljenih napakah/nepravilnostih. Službe Komisije se bodo morale z nacionalnimi organi dogovoriti o nadaljnjih ukrepih za določitev zneska izdatkov v okviru oblike intervencije, ki bi bila sprejemljiva za sofinanciranje. Sklep neodvisnega organa je lahko omejen na posebne ukrepe ali posebna posredniška telesa, v tem primeru pa je treba navesti znesek zadevnih izdatkov.

PRILOGA 3

Primer izračuna končnega prispevka

(GLEJ PRILOŽENI DOKUMENT V EXCELU)